

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kőíratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Egy hét a siralomházban.

(—a.) Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök aláírta már a királyllyal azt a dekrétumot, amely az 1906. május dekrétumára összehívott országgyűlési ciklusnak időelőtti végét jelenti.

Idő előtti? Olyan értelemben igen, hogy ennek az országgyűlésnek a mandátuma a törvény értelmében még csak egy év múlva járna le. Természetes halála akkor következne be. De a koalíció felbomlását és a függetlenségi párt kettészakadását előidéző ismert körülmények olyan állapotokat teremtettek a parlamentben, hogy az bizony már egy álló esztendő óta semmit sem dolgozott, ma pedig egyáltalán munkaképtelen.

Ha egy parlament a többségi pártok kormányának az indennitást sem képes megszavazni, attól bizony nem lehet többé semmit sem várni.

Elégyszer kifejtettük, mi okozta elő ennek az oly sok reménnyel induló parlamentnek abszolút munkaképtelenségét. Nem akarunk folyton ismétlésekbe esni és nem akarunk folyton szemrehányásokat tenni. Akármilyen és akármilyen okozta is, az tagadhatatlan tény, hogy ez a parlament, amelynek annak megalakításakor oly nagy többsége volt a kormánynak, hogy egyáltalán nem volt a nemzetisé-

gieken kívül — semmiféle ellenzéke, már régóta teljesen munkaképtelen s így idő előtt is teljesen megérett a feloszlásra.

Nincs is eziránt kétsége senkinek és éppen, mert mindenki belátja a parlamentnek idő előtti feloszlását nem is okoz keserűséget senkinek, legfeljebb azon képviselőknek, akik alig remélhetnek új mandátumot.

Mig négy esztendővel ezelőtt attól lehetett félni, hogy az országgyűlésnek katonai karhatalommal történt feloszlása tényleges ellentállásba kergeti a nemzetet, addig ma teljesen közönyösen veszi a parlament feloszlását, mint valami természetes dolgot az egész ország.

Pedig az alkotmányjogi aggodalom, hogy t. i. ex-lex idején történik a feloszlás, ma is fenn áll. De nem lehet eltagadni a valóságát Khuen-Héderváryék azon állításának sem, hogy fennáll a vis maior is. Ha a parlament az ő saját többségi kormányának sem adja meg az indennitást, nem adja meg a mostani kormánynak sem, amelynek most, az alkotmánypárt feléne a kormánypártba történt belépése után sincs több ötven emberénél a képviselőházban.

Jó lenne mindenesetre, ha ennek dacára is megpróbálná a kormány és kérne indennitást. Akkor legalább elmondhatná,

hogy megtette amit ebben az állapotban tehetett, legalább megkísérelte, hogy eloszlassa a felmerült alkotmányjogi akadályt.

De másrésztől azt sem lehet csodálni, ha a kormány nem teszi meg ezt a lépést. Kétségtelen, hogy a szenvedélyek olyan viharának tenné ki a képviselőházat, ami nem válnék előnyére a magyar parlamentarizmus hírnevének.

Most már tehát nincs több hátra, mint egy hét. Egy hét a siralomházban, mely után jön a kéréllhetetlen vég — a feloszlás.

A politikai helyzet.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délelőtt különkihallgatáson volt a királynál és megkapta az országgyűlésnek jövő hétre való összehívására és a feloszlásra vonatkozó királyi kéziratokat. Egy hét múlva tehát megtörténik az országgyűlés feloszlása s az egész ország minden erejét a választási küzdelemre koncentrálna.

Khuen audienciája.

Bécsből táviratozzák, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a Grand Hotelből, ahol megszállott, délelőtt fél 10 órakor a Magyar Házba ment. Itt fogadta Dubsky grófnak, az osztrák urakháza tagjának látoga-

„TISZÁNTÚL” TÁROZÁJA.

A papa.

Irta: Jean Marni.

Déltájban.
 Nagyon kis ebédlő a Morais-negyed egy házának negyedik emeletén, szerény butorzat-tal. A sötétsége miatt, a függő lámpát meg kellett gyújtani.

Madame Boisil 39 éves. Valamikor nagyon szép lehetett, mielőtt a himlőhelyek arcát életelenítették. Szelíd, szép szemű, vakító fehérségu fogai, jószágos, kissé tehetetlen, fanyar mosolya van.

Marthe 18 éves. Magas, erős természetű, makacs komlokkal, sűrű, fekete szemöldökkel, határozott, bátor, sőt néha túlerdes modorral.

Lily 5 éves, kedves elragadó gyermek, okosan villogó szemekkel.

Boisil asszony és Marthe asztalt terítenek. Lily felmászott egy székre és kíváncsian lesi a többiek munkáját.

Marthe (háralép, hogy a hatást mérlegelhesse): Most már bátran jöhet!

Madame Boisil: Egészen jól fest! És ha még a két virágcsokrot is elhelyezzük, akkor a hatás nem marad el.

Marthe: És a két virágvázázt?

Madame Boisil: Igaz, a kristályvázáról szinte megfeledkeztem! Kérlek add elő a szekrényből!

Lily (a székről lemászva): Én, én... én akarom!...

Madame Boisil: Nem a te kezébe való... még eltörnéd a drá a holmikat!

Lily: Nem... és nem töröm el...!

Madame Boisil: Ne makacskodjál, Lily!

Lily? Kérlek... nagyon szépen kérlek, kis mamám...!

Marthe: Milyen önféjű! Fogadj szót! Ne bosszantsd a mamát!

Lily: Bosszantatlak?... (Anyjához.) És sírnál is?

Madame Boisil (mosolyogva): Oh, a mamák nem sírnak olyan hamar, mint a kis leányok.

Lily (célzatosan): Meg mint a nagyok, ugy-e, Marthe?

Marthe (szórakozottan): Mit mondasz?

Lily (buzgón): Te nagyon jól tudod, mit

mondok! Ma reggel, mikor az ágyadhoz mentem, sírtál, nagyon sírtál!...

Marthe (épiru): Te kis buta, te! Nem is igaz!

Lily: Dehogy ne! Igaz bizony!

Madame Boisil: Mért sírtál, Marthe?

Marthe: Nem sírtam, mama!

Lily (folytatva): Azt is mondtad: »Nem jön el, meglátod Lily, hogy nem jön el!«

Madame Boisil: Hogyan? Azt hiszed? Dacára annak, hogy nekem megígérte?

Marthe (keserűséggel): Nem most szegnő meg először a szavát!

Madame Boisil: Más alkalommal — talán... de ma... a nevem napján...!

Marthe: A múlt évben is elmaradt...!

Madame Boisil: Igen, akkor beteg volt!

Marthe: És te elhitted mentségét?

Madame Boisil (határozottan): Igen!...

(Rövid szünet után.) Mért beszélsz ilyen hangon a papáról?

Marthe: Milyen hangon?

Madame Boisil: Talán akaratlanul történik... de valahányszor — az utóbbi időben — a papára kerül a szó, hangod olyan éies, arcod olyan gunyoros! Ez nem szép tőled.

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bár-mikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossal is.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

TELEFON 130. TELEFON 130.

tását, azután Skerlecz Iván báró miniszteri táncos jelentéstételét. A miniszterelnök tíz óra-kor megjelent a Hofburgban, ahol a király különkihallgatáson fogadta.

A miniszterelnök a felség elé terjesztette az országgyűlés egybehívására és feloszlására vonatkozó okiratokat, melyeket a király nyomban aláírásával látott el.

A királyi elhatározás szerint a képviselőház március 21-ére hivatik egybe és a reá következő napon, március 22-én fog feloszlattatni. A feloszlátás nem királyi irónbeszéd, hanem egyszerűen királyi leirat útján történik, melyet a miniszterelnök a Ház elnökéhez fog származtatni, aki azután azt felolvasztatja.

Ugy hallatszik, hogy Justhék már a 21-iki ülésen vádindítványt fognak előterjeszteni a kormány ellen. Az indítvány indoklására, illetve tárgyalására azonban határidőt kell kihuzni, erre azonban a Ház feloszlátása következtében már nem fog a sor rákerülni.

Eddig az országgyűlést, ha a király nem volt személyesen jelen, mindig a királyi biztos oszlatta fel. Valószínű, hogy ezen alkalomra a miniszterelnök fog a királyi biztosi funkciókkal megbízatni, minthogy a király most nem szándékozik Budapestre jönni.

A Ház feloszlátása.

A Ház feloszlátása alkalmával Holló Lajos beszédet fog mondani a kormány ellen. A kormány viszont mindent elkövet, hogy a Justh-akcióját megakadályozza.

Justh paktál a szerbekkel.

Zomborban vasárnap megállapodás jött létre a szerb radikálisok és a Justh-párt között. E szerint a szerb radikálisok Törökbecsén, Nagyikindán, Ozorán, Törökkanizsán, Fehértplom, Titelen, Kőpényben és Bács-Tovarisován állítanak fel jelölteket, akiket a függetlenségi párt támogatni fog. Ezzel szemben a szerb radikálisok kötelezték magukat, hogy 31

kerületben, ahol szerbek laknak, a Justh-párt jeöltjeit fogják támogatni minden más párttal szemben.

Kristóffy a választói jogról.

Kristóffy József, a volt darabont belügy-miniszter, ma »A választójogi harc« címen aranynyomású, égő piros fűdeles röpiratot adott ki. A nyolcvankét oldalas füzet egyrészt a darabont politikát védelmezi, másrészt gróf Tisza Istvánnak a Khuen kormány bemutatkozása alkalmával mondott főrendiházi beszédével foglalkozik. Nagyobb igényeket a füzet nem elégít ki, s még az általános választói jog mellett sem tud magasabb nivóju érveket fölhonni.

Nadányi Károly bihari jelölt.

A bihari kerületben tegnap tartotta meg a függetlenségi párt a jelölő gyűlést. A gyűlésen 600-nál több választó jelent meg, akik nagy lelkesedéssel ajánlották fel Nadányinak a bihari kerület jelöltségét.

Nadányi Károly, aki a gyűlésen jelen volt elfogadta a jelöltséget. Ezáltal nem adott részletes programot csupán általánosságban változta munkatervét. E szerint a pruralis választói jognak ellenzéje és az általános választói jog híve. A jelenlegi politikai helyzetet súlyosnak mondja, azonban bizik a független polgárok hazafiasságában és reméli, hogy a függetlenségi eszmék diadalra fognak jutni.

Március 15.

A nagy naphoz méltóan ünnepelte meg tegnap az 1848. március 15. ének emlékézt Nagyvárad város közönsége.

A házakon nemzeti lobogók lengtek.

Az iskolákban délelőtt és délután tartották a hazafias ünnepélyeket, este pedig a polgárság tartotta meg társasvacsora keretében ünnepélyt.

Az ünnepélyekről időrendben a következő tudósítást adjuk:

A főreáliskolában.

A főreáliskola ünnepélye d. e. 10 órakor kezdődött az intézet tantermében. A Himnusz után, melyet a dalárda adott elő, Szathmáry Király Andor VIII. o. t. lendületes beszéddel megnyitotta az ünnepélyt; ezután az intézet zenekara a Batthyány-indulót játszotta el. Ünnepi beszédet Krüger Viktor VII. o. t. tartott; beszédje, mely tartalmasságával, gondolataival és kidolgozásával jóval felülemelkedett az iskolai márciusi szónoklatok színvonalán, általános tetszést aratott. Reich József VIII. o. t. nagy hatás mellett szavalt el a Talpra magyart, mire ismét a zenekar következett, kitűnően előadott kuruc dalokkal. Kappel Sándor és Szűts Gyula VII. osztályu tanulók hegedűn előadott Danelaszinfóniája a kifogástalan preciz hegedűjátékban Szmerhovszky József zenetanár pompás zongorakiséréte mellett zajos tapsokat aratott. Pósa Lajos »A legszebb dal« című költeményét Petry Gyula VI. o. t. szavalt el igen jó organummal, nagy tetszés mellett. A zenekar adta még elő sikerrel A törpék ébredését s a szépen sikerült hazafias ünnepély a Szózat hangjai mellett véget ért.

A főgimnáziumban.

Délelőtt fél 11 órakor a premontrei rend főgimnáziumban nagy számú előkető közönség jelenlétében folyt le az ünnepély. Az ifjusági zenekar Magyar nyitánya vezette be az ünnepélyt,

Rendes E. megnyitója után Bary Zoltán szavalt, Várad Antalnak »Petőfi a Hortobágyon« c. melodramáját, Munk Andor zongora kíséréte mellett. Molnár Lajos VIII. tanuló igen csinos ünnepi beszédet tartott. »A férfiak a Talpra magyart énekelte. Koayáth Jenő szavaltata után a zenekar kurucnótákkal fejezte be az ünnepélyt.

Marthe: Sajnálom, mamám, de nem tehetek róla . . .

Madame Boisil: Pedig te vagy a papa kedvence és neked van a legkevesebb okod a panaszra ellene . . .

Marthe: Nem is panaszkodnám . . . szívesen követném példádát, ha bizonyosan tudnám, hogy törelmes lemondásod . . .

Madame Boisil (halkan, Lilyre mutatva, aki figyelmesen hallgatózik): Vigyázz! Ne itt — a gyermek előtt . . .

Marthe: Lilykém, meg ennél nekem egy szíveséget?

Lily (s ogálatkészen): Milyen s ivességet?

Marthe: Menj a szobámba és figyelj az ablaknál, mikor jön a papa. Ha kocsizörgést hallasz, azonnal szólíts engem.

Lily (gyanakodva): Mért akarsz innen elküldeni?

Marthe: Hogy időt nyerjek az osztrigát felbontani, mikor a papa jön.

Lily: Hát osztrigát eszünk ma?

Marthe: Azt bizony . . . meg tyukot és csokoládé krémet!

Lily (örvendve): Meg jó ropogós süteményeket . . .

Marthe: Ugy bizony . . . sőt gyümölcsöt is!

Lily (talboldogan elsiet): Hurrá!

Madame Boisil: Mégsem nyughatalt ugy-e míg osztrigát nem szereztél?

Marthe: Irtam Potinnek, hogy Colchesterit küldjön — tucatja 6 frank — a papa csak ezt szereti . . .

Madame Boisil: Jól tetted gyermekem!

Marthe: Reményem izleni fog neki . . . legalább nem lesz oka megbánni, ha velünk ebédel . . .

Madame Boisil: Marthe, már ismét ez a keserű hang!

Marthe (megragadja édesanyja kezét): Engedd, hadd beszéljek, mama! Beszélnem kell, legalább egyszer, őszintén, különben megfuladok . . .

Madame Boisil (fájdalmas lemondással): Beszélj hát!

Marthe: Nem, ne ilyen fájdalmasan! Nézz rám jószágon, ugy, amint mindig szoktál! Tedd kezedet a szívemre . . . mely oly hevesen dobog a félelemtől, hogy neked bánatot okozok . . . Mondd . . . komolyan megengeded, hogy beszélhessek?

Madame Boisil: Beszélj, gyermekem!

Marthe: Lásd . . . nem szokhatom meg a gondolatot, hogy papának, — kívüled — más neje van . . . hogy leánya is van, aki nekem nem édestestvérem . . . nem bírom el a gondolatot, hogy ő kégyelemben, gazdaságban él, míg mi itt szűkölködünk és nélkülözünk . . . En ezt igaztalannak . . . kegyetlennek . . . felháborítósnak találom! . . .

Madame Boisil: Gyermekem! . . .

Marthe (konokul): Miért egyeztél a válásba? Esedezem, mondd meg már egyszer bizalmasan . . . már négy éve kérlek . . . mondd meg: miért?

Madame Boisil (egyszerű hangon): Hogy ő boldog lehessen! Szereték egymást, a nő méltó volt hozzá . . . boldogságuknak tehát nem álbattam utját . . . Hiszem, hogy helyemben, te is így cselekedtél volna . . .

Marthe (szigoruan): Nem! . . . Soha! . . . Így szoltam hozzá: — Mikor nőül mentem hozzád, én is feláldoztam érted ifjuságomat, szépségemet és vagyonomat! Könnyelműséged, kártyasze vedélyed, a koldusbotra juttatott:

betegségem eltorzította arcomat . . . megvénültem melletted és a hajótörésből csak becsületesem és szerelmemet sikerült megsemmisítenem! . . . Ha ez nem elégít ki, nem tehetek róla! . . . Nem oldalak fel . . . nem adom vissza szabadságodat! . . .

Madame Boisil: Biztosan tudom, hogy mindezt te nem mondtad volna! Ilyen nyomoruságos . . . látszólagos boldogságot te se akartad volna . . . Magunkhoz bilincseljük azt a férfit, akinek minden gondolata, minden érzelme más nő felé kívánczik? Hidd el gyermekem, sokkal jobb a válás fájdalmát egyszerre elviselni, semhogy lassacskán szívárogon el vérünk a féltékenység és lelki fájdalom kínjaiban . . . a tűnő szerelem lassu halálkísában . . .

Marthe (kérlelhetetlen szigorral): El kellett volna tűnődni gyermekeidért és azok jövőjéért! Mindent inkább mint a válást!

Madame Boisil: Gondold meg, milyen példa lett volna számotokra az örökös perpatvar, a borzasztó viszály családi életünkben? Ettől akartalak benneteket kímélni . . .

Marthe: Es ezért fosztottál meg bennünket, atyánktól? . . .

Madame Boisil: Azon reményben, hogy jó barátotok, hü tanácsadótok marad!

Marthe: Es te azt hiszed, hogy papa jó barátunk maradt? Ugyan figyelj meg csak, ha néhány pillanat múlva ide belép! Ugy viselkedik, olyan kényszeredve, mint az adós, aki nem bujhat ki a részletfizetés kötelessége alól. Lily a karjaiba repül . . . és ő csak tutólag hidegen csókolja! Hozzám, aki olyan epedve várom tőle a szeretet melegét, így szól: »Lám-lám, mekkorára nőttél, kicsikém! Gyönyörűen fejlődöl!« Mikor neked kellettlenül kezet nyujt,

A ref. tanítónő képzőben.

szintén délelőtt 11 órakor volt a hazafias ünnepély. Az emlékbeszédet Ehrenfeld Irén IV. éves növendék tartotta. Enek szavalat volt a program többi pontja.

A róm. kath. tanítóképzőben.

Jól sikerült ünnepély keretében emlékezett meg nemzeti nagy napunkról a nagyváradi kir. róm. kath. tanítóképző intézet is. — Ugyanis az intézet Pázmány-önképzőkörre díszgyűlést tartott a következő műsorral:

Az ünnepélyt a 30 tagu zenekar nyitotta meg a Kossuth-indulóval. Azután Laszcsik Ernő tanár elnök mondott rövid megnyitó beszédet, fejtegetvén a forradalmak okait társadalmi tudományi alapon. Azután magyar népdalokat játszott a zenekar, amelynek végeztével Rigó Gyula III. é. szavala el a Talpra magyart. Ennek elhangzása után Priskni Gyula III. é. növendék ünnepi beszédet mondott. Az ének-kar hatásosan adta elő a Neuderáll István által megzenésített Talpra magyart. Jeremiás István szavala Petőfitől a A rab c. költeményt. Kedvesen hatott Szabó István gyakorló elemi iskolai tanuló szavalata. Az ének-kar még Kossuth-nótákat énekelt. A jól sikerült ünnepélyt a Rákóczi-indulóval zárta be a zenekar.

Az Immaculata zárdában.

Az újvárosi Immaculata zárdában az óvónő képző, polgári és elemi leányiskola növendéke együtt tartották meg a március 15-iki ünnepélyt, a szülők jelenlétében, Laszcsik Ernő tanár gondos rendezésében. Enek, szavalat, hegedű játék volt felvéve a műsorban s az előadó növendékek igen jól megoldották feladataikat.

Az ünnep jelentőségéről dr. Vucskics Gyula esperes-plébános polg. iskolai igazgató tartott beszédet. Az ünnepélyt a Hymnusszal kezdték s a Szózatot fejezték be.

elfordul, hogy arcon ne láthassa a himlő helyeit, melyek szépségérzetében sértik! Es miután érzi, hogy értékes bundája, fehér kezének gyémántgyűrűi és elegáns, finom öltözete nem ilik e szegényes, szűkös keretbe, mentességül mindjárt elmondja, hogy ő korántsem él olyan gondtalanul, mint hűsűk és hogy mi még aránylag előnyben vagyunk a 200 frank hazi pénzünkkel, az ő 50 000 frank évjáradékával szemben! Es mond, nincs e igazam, mama?

Madame Boisil (könyvelt szemekkel): Marthe, te kegyetlen vagy! . . .

Lily (berohan): A papa jön! A papa jön! Marthe (nyugodtságot erőltetve): Már is? Ma szokatlanul pontos! . . . Alig késett egy fél órát . . . Jer, Lily, nézzünk az osztrigák után . . .

Lily: A kagylókat nekem adod, ugy-e? Tudod, mindig marad még bennünk valami!

Marthe: Igen, igen, te kis nyalákn!

Madame Boisil (halkan, esengve): Mart e mindamellert nagyon kérle, ne éreztess semmit a papával . . .

Marthe: Légy nyugodt, mamám! (Hirtelen, vadul, szenvedélyesen magához öleli) Ne sirj! Bocsd meg, ha örömdöt hárgogattam . . . nem volt igazam . . . ugy kell szeretni tudni, mint te szeretsz! Imádlak, mamám és büszke vagyok rád! (Kívül csengetés, Lily kirohan ajtót nyitni. A két nő megriadultan, mosolyogva néz egymásra és Marthe sziv-zorongva hallgatja, amint édes anyja az örömtől reszketve hebegi.)

— Végre! Ő az! Mégis eljött! . . .

A községi polgári leányiskola ünnepe

Szép ünnepség keretében róttá le háláját a községi polgári leányiskola is. Az ünnepély a reáliskola tornatermében folyt le, amelyet ez alkalommal szép számú közönség töltött meg. A himnusz után, amelyet a dalkör énekelt, egy hazafias érzéssel telített szindarabot adtak elő a bájos honleányok pompás öszzjátékkal. Ezután Markovits Lina énekelt el egy pár magyar dalt meglepő rátermetséggel. Belezny Antal zongora kísérete mellett. Ezt követte Endrődy Sándor »Tárogató hang« c. költeménye, amelyet Belezny Antal által megzenésítve, szintén a dalkör adott elő. A műsor ezen száma különösen kimagasló volt, egyrészt a gyönyörű zenésítés, másrészt a precíz összetanulás miatt. A műsor utolsó száma egy allegoris volt Váradi Antaltól, amely nagyszerű festői hatásával méltán megérdemelte a sikert, A közönség ezután a »Szózat« hangjai mellett szétoszlott.

A jogakadémia ünnepe.

Nagyszámu, intelligens közönség előtt folyt le a jogászfjúság ünnepe délután fél hat órakor. As akadémia díszterme kicsinek bizonyult és így nagyon sokan kénytelenek voltak az ünnepélyről eltávozni. Patóh Sándor, »Segítő Egyesület«-i elnök megnyitója után Farkas Imre »Vén cigány« c. melódramája következett, amelyet Bérczi Endre III. éves joghallgató szavalt el nagy hatással. Békési Piroska zongorakísérete mellett. Ezután következett az ünnepély legkiemelkedőbb pontja, dr. Kiss Géza jogtanár beszéde. E beszédben, amely higgadt, nemes hazafias hangjával mindenkit meglepett, meggyőzően fejtegette a kiváló szónok, hogy a mai magyar ifjúság lelkéből kiveszett az idealizmus és helyét sivár közönyösség foglalta el.

Beszédje befejeztével lelkesen megéljenezték a szónokot. Az ünnepély következő száma Movrin Jenő I. éves joghallgató éneke volt, aki Kacsóh Pongrác »Rákóczi megtérése« c. dalát meleg tenor hangjával sikerülten interpretálta. Lehótzky Brunó éneke és Kripka Géza »Talpra magyar!«-ja után a szépszámu közönség, aztán szétoszlott. A nagyváradi jogászfjúság hagyományos tüntetőfelvonulása Nagy Sándor emléktáblájához az idén elmaradt.

Előadás a Katholikus Körben.

A nagyváradi Katholikus Kör által rendezett ünnepély kimagasló pontja volt az ünnepségeknek. Az előkelő közönség által zsufolásig megtöltött nagyteremben dr. Krüger Aladár, lapunk segédszerkesztője tartott pompás előadást a 48-as nagy időről. A szabadságharcot megelőző, de ezzel összefüggő eseményektől kezdve végig vezette a történelem fonalát egész szabadságharcunkon az október 6-iki gyásznapiig. Színes, világos előadásban mutatott rá a kiemelkedő mozzanatokra, az azokat előidéző okokra. Krónikus sorrendben sorolta fel az első magyar felelős minisztérium kinevezését, Jellasics gyászos szereplését, a bécsi forradalmi kinöréseket, a nemzetörtség keletkezését, a dicsőséges hadjáratokat, majd a detronizációt, az oroszok beözönlését. Talál, lóan, elfogulatlanul jellemezte V. Ferdinándot Bem apót, Görgey tábornokot stb. Nagy gondal kidolgozott előadásának érdekességét fokozta a kitűnő előadás, mely teljesen lekötötte az előkelő nagyszámu hallgatóság figyelmét. Az előadás keretében 86 szobbnél szebb képben mutatta be a dicsőséges, majd gyászos időket. Az előadás közben, szünet alatt és az ünnepély végén Czuczor Vince, az irgalmas rendi gazda tárogatón remekül adta

elő a szabadságharc dalait és a Kossuth-nótát.

A polgárság ünnepe.

Nagyváradi polgársága felemelő ünnepély keretében róttá le háláját március idusa iránt. A »Fekete Sas« éttermében rendezett társasvacsorán pártkülönbség nélkül jelent meg a város hazafias polgársága és az ünnepi szónokok is igyekeztek beszédeikből kiküszöbölni a pártharcok szellemét. Ennélfogva a szíveket a hazafias egyetértés nemes, emelkedett hangulata töltötte be, amely az illusztris társaságot egészen a késő éjjeli órákig tartotta egybe.

Képviselve volt egyébként a polgárság minden rétegei Jelen voltak: Hlatky Endre főispán, Rimler Károly polgármester, Szokoly Tamás országgyűlési képviselő, Mezey Mihály dr. Hoványi Géza, dr. Adorján Emil, dr. Váradi Zsigmond, dr. Stokker Józse, dr. Medvigy Gábor, dr. Cseresznyés Béla stb.

Az ünnepélyt, a ref. ének-kar Himnusz után Rimler Károly polgármester nyitotta meg. Beszédjében március 15-ikét egy virányos sziget-hasonlítja, ahonnan üdülter, ujult erővel térhet meg mindig a magyar nemzet. Ezt az erőt, ezt a megújulást pedig csak az a belátás nyújthatja, hogy, ami nagyot, szépet 1848-ban alkottunk, azt mind csak az egyetértésnek s összetartásnak köszönhetjük. Erre az egyetértésre, mely most közöttük hiányzik, üríti poharát.

Utána dr. Stokker József beszélt nagy figyelem közepett. Beszédjében rámutat arra, hogy hazánk története 1526-tól kezdve nem egyéb, mint Ausztria beolvasztó törekvéseivel való örökös küzdelem.

E küzdelemben csak 1848-ban lett győztes. Az ekkor megalkotott Magyarország lehet csakis példányképünk és ennek megvalósításához kéri a Mindenható segítségét, hogy tartsa össze a magyarokat.

Ezek után dr. Hoványi Géza emelkedett szólásra. Beszédében a munkát hirdeti és bizonyítja, hogy ma az munkálja igazán a haza javát, aki gazdasági megerősödésünket tartja szem előtt. Erre kell tehát törekedni mindegyiknek.

Beszéltek továbbá Szokoly Tamás, Adorján Emil, Medvigy Gábor stb. Közben-közben a ref. ének-kar és a kath. legényegyet vegyes-kara hazafias énekszámokat adtak elő. A társasvacsoza emelkedett hangulatban éjtél körül ért végig.

Kossuth Ferenc Cegléden.

Kossuth Ferenc mint minden évben, úgy az idén is Cegléden töltötte március 15-ikét. Cegléd polgársága óriási ünnepléssel fogadta Kossuthot, aki a városháza erkélyéről mondott az egybegyűltekhöz beszédet. Kossuth beszéde nem volt nagyobb terjedelmű, Beszédében kintartásra buzdította a választókat s figyelmeztette, hogy bár a láthatáron felhők mutatkoznak ne csüggedjenek, hanem bizva a múltból felénk áradó fényben küzdjünk elveink érdekében.

Felhívás előfizetésre.

Április elsőjével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Politikai lap vagyunk s mindennap rajta tartjuk kezünket a politikai világ úterén, mely ritkán vert olyan hevesen, mint ver éppen napjainkban. E válságos időben, amikor a nyírfélé megínognak az elvek, a mi utunk marad a régi, az egyenes és biztos út, melynek kettős mértőldmutatója a keresztény igazságok és a magyarság.

Krisztusi hitében és magyarságunkban egyaránt erős Magyarországot kívánunk, azért dolgozunk, ez a mi ideálunk, mely felülemelkedik politika hullámain s biztos utmutatónk minden időben.

Ebben a munkában áldozatkész társakat kapott a szerkesztőség a Szent László-nyomda két új, fiatal bérlőjében, Erdélyi Sándorban és Kremlicza Lajosban. Mind a ketten sem fáradtság, sem áldozatot nem kimélnék, csak hogy lapunk nyomdáját minél magasabb színvonalra emeljék. A nyomdát új betűkkel és díszítésekkel a mai legkényesebb igényeknek is megfelelőleg szerelték fel s villamos erőhajtásra rendezték be, úgy hogy a nyomda most nyomtatványai izlésességére és olcsóságára nézve nemcsak a helybeli, hanem a fővárosi nyomdákkal is felveszi a versenyt. Lapunk előállítására körül is teljes igyekezetükkel buzgólkodnak s csak a közönség hathatós támogatásától függ, hogy lapunk minél nagyobb és gazdagabb tartalommal jelenhessen meg.

Aki április 1-től legalább félévre már most előfizet lapunkra, ápr. 1-ig a lapot ingyen kapja.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre 16 kor
Negyedévre 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyed évre 6 »

A „TISZÁNTÚL”
szerkesztősége és kiadóhivatala

A jegyzők gyűlése.

A Biharmegyei jegyzők egyesülete tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. A gyűlésen a jegyzők csaknem teljes számmal jelentek meg. A gyűlésen legjelentősebb tárgy volt a jegyzők politikai magatartása, melyben úgy határoztak, hogy a jelenlegi kormány iránt bizalommal viseltetnek és azt minden ténykedésében támogatni fogják.

Az ülés lefolyása különben a következő volt:

Az elnöki megnyitó felolvasása után a pénztári jelentés következett. Eszerint az 1909 évi zárszámadásban 1873 korona bevétellel szemben 1364 korona. Az 1910 évi költségvetésben 1659 korona bevétellel szemben 1210 korona kiadás szerepel. Jelentést tett ezután a pénztáros az Országos Erzsébet árvaház javára begyűlt alapról, melyre a múlt évben 96 korona folyt be. Végül Filip János, Kiss Aladár, Osváth Károly, Szabó Károly, Fazekas Ernő közigazgatási tanfolyam hallgatók segélyezésére 50—50 koronát javasolnak megszavazni.

Tárgyalás alá került azután az Új politika című lap létesítésének kérdése. Erre a lapra már régebben gyűjtöttek azonban egy évig szünetelt a gyűjtés és így most új miniszteri engedély kieszközlését határozta el a közgyűlés.

Váry Ferenc jegyző indítványára a közgyűlés ezután a megyei pótdadóknak egy összegben való beszédése tárgyában kérelmet intéztek a törvényhatósághoz. Ugyancsak kérelmet intéztek a törvényhatósághoz az iránt is, hogy a közigazgatási tanfolyam hallgatóinak segélyezésére a megye évi 600 koronát szavazzanak meg.

Erdekes ügyet tárgyalt ezután a jegyzők kara. Ez az ügy egy Nagyváradon léte-
sítendő közigazgatási tanfolyam ügye. Kimu-

tatták, hogy Hajdu vármegyében 95 jegyzőség mellett van tanfolyam és Biharmegyében 200 jegyzőség mellett sincs, ami nagyon aránytalan és a jegyzői pályákra készülőkre nagy hátránnyal van. Elhatározták erre vonatkozólag, hogy a kellő lépéseket mielőbb meg fogják tenni.

A gyűlés legérdekesebb tárgya következett ezután. A sárréti járás jegyzői kara javasolta ugyanis, hogy a legközelebbi választások alkalmával a jegyzők kizárólag csak olyan jelöltet támogassanak, aki megígéri, hogy a jegyzők érdekében is fog dolgozni. Erre vonatkozólag a választmány azt javasolta, hogy vessék el a sárréti járás jegyzői karának előterjesztését, mert ígéretkező közt feltételekre nem lehet támaszkodni. A legutóbb megalakult nemzeti munkapárt pedig olyan programmal rendelkezik, hogy abban a jegyzők is igen szép támogatást találnak. A nemzeti munkapárt iránt a jegyzők teljes bizalommal viseltetnek és annak jelöltjeit fogják támogatni.

Ezután egy elég szomorú jelentést terjesztettek a közgyűlés elé. E jelentés szerint az elhunyt Juhos Ferenc jegyző siremlékére a múlt évben oly csekély összeg gyűlt be, hogy az megemlítésre sem érdemes. Juhos Ferenc érdemei sokkal nagyobb elismerést érdemelnek, mint az eddig megnyilvánult. Javasolják, hogy a siremlékre a községek áldozatkészségét is vegyék igénybe, amit el is fogadtak.

Végül határozatilag moudták ki, hogy a jegyzők nyugdíjjárulékának emelése végett a fizetésbe a magán jövedelmeket is beszámítják s így a fizetést 3000 koronában állapítják meg. Az átlagos szolgálati időt a teljes fizetés élvezetére 35 évben javasolják megállapítani. A nyugdíj ügygyel kapcsolatosan elhatározták még, hogy az oly régen húzódó millenáris éveknek 3 évben való betudása iránt is megteszik a kellő lépéseket.

A közgyűlés ezután több kisebb lényegtelen tárgyat elintézésével véget ért.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárúnnepélye a püspöki palotában.

Biharmegye nagy napja.

Biharmegye törvényhatósága nagy napra viradt ma. Ma fog lezajlani ugyanis Miskolczi Ferenc dr. új főispán installációja, melyre már hetek óta készülnek. Az eddig meg nyilvánuló részletek valóban arra következtetnek, hogy a fogadtatás impozáns lesz.

A mai nagy napra már tegnap megérkeztek a különböző törvényhatóságok deputációi. Így Aradról az új főispán és az alispán, ugyszintén Hajdubóli és Kozomszgyéből. Tegnap este a Pannóniában a deputációk tagjainak tiszteletére lakoma volt, melyen a megye vezető férfiai közül számosan jelentek meg.

Az installáció ügyével tegnap a nemzeti munkapárt is foglalkozott a Pannóniában tartott értekezletén. Az értekezleten Beöthy László elnökölt. A szokásos elnöki megnyitó után az installáció ügye került tárgyalás alá. A pártnak az a véleménye, hogy az installáció ünnepélyes lesz és azt nem fogja megzavarni disszonáris hang. Miskolczi Ferenc szemé-

lye ugyanis olyan, hogy az minden párt előtt kedvelt.

Második tárgy volt a kormány leirata, melyre tudvalevőleg az állandó választmány úgy határozott, hogy bizalommal viselkedik a kormánynyal szemben és működésében támogatni fogja.

Az elnök azt hiszi, hogy az állandó választmány javaslatát egyhangulag fogják elfogadni. Az esetben azonban ha az ellenpártból valaki felszólalva úgy Beöthy László fog repulikázni és az állandó választmány javaslatát részletesen fogja indokolni.

Végül több kisebb ügy elintézésével a pártértekezlet véget ért.

* Oltáregyesületi szent gyakorlat.

Ma este fél 6 órakor kezdődik a nagyvárad Szent László templomban az Oltáregyesületi tagok három napos szentgyakorlata, melyet P. Fiedler Lipót Jézustársasági aya fog vezetni. Csütörtök, Péntek és Szombaton naponként 3 szent beszéd lesz: d. e. a 9 órai mise után, d. u. 3 és fél 6 órakor Virágvasárnap reggel fél 9-kor ér véget a sz. gyakorlat, melyen előre láthatólag annyian fognak részt venni, hogy egész kisebb fajta missie lesz belőle.

* Hlatky Endre főispán beiktatása.

A városházán erősen készülnek a szombati főispáni beiktatásra. A rendező bizottság élén Bordé Ferenc főjegyző és Lukács Ödön tanácsnok buzgólkodnak az aljegyzői gárdával, hogy úgy a beiktatási ünnepélyes közgyűlést, mint a tisztelgéseket és a társasvacsorát kellőleg előkészítsék. Különösen nagy gondot ad a karzati jegyek elosztása, mert úgy a diszgyűlésen, mint a banketten csak nagyon kevés jegy adható ki a karzatra, illetve erkélyre, s így a legelőkelőbb hölgyek nagy részét kénytelenek visszautasítani. A tisztelgés az új főispán előtt mindjárt a beiktatás után lesz. A már közölt 19 deputáción kívül tegnap még újabbán a következők jelentkeztek: a főreáliskola Gedeon Alajos igazgató vezetése alatt; — az állami elemi iskolák, Tóth Imre igazgatóval; — a nagyvárad és biharmegyei nőegylet özvegy báró Gerliczy Félixné vezetése alatt; — a kereskedelmi és iparkamara Huzella Gyula elnökkel élén; — az orth. izr. hitközség Fuchs főrabbiával; — a jogakadémia ifjusága Patóh Sándor Mensa elnökkel; — a gör. kath. klérus Gencz János esperessel; — az ág. evang. egyház Materny Imre lelkesével; — a m. kir. csendőr altiszti iskola és szárnyparancsnokság Várady alezredessel élükön.

* Rendbivüli városi közgyűlés.

A törvény értelmében ingatlanok szerzése vagy átruházása három közgyűlésben terjesztendő elő. Nagyvárad város legutóbbi közgyűlésében már bemutatta a tanács a Guttmann Blanka tulajdonában levő Sztaroveszky-utcai 16. számú ház megvételére a várossal létrejött egyezséget, amely szerint a házat és telket 26500 korona összegért bocsátja át a tulajdonos Nagyvárad városának. Ezzel a házra azért van nagy szüksége a városnak, mert megakarja nyitni Péter-utcát. A ház elbontásával a város tulajdonában levő volt tűzér kaszárnya, most inasotthon épülete és telke egész hosszában utca vonalat nyer és értéke nagyon emelkedik. Ugyancsak bemutatta a város a Párispatak szabályozásához szükséges területek megszerzésére vonatkozó javaslatát. A két ügyben

március hó 21 én, hétfőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart Nagyvárad város törvényhatósága. A közgyűlés csak formális lesz, hogy az áprilisi közgyűlésen harmadszor kerülhessenek ezek az ügyök a törvényhatóság elé s így érdemleges elintézését nyerjenek ezek a fontosabb város fejlesztési ügyének.

* **Az ügyvédi kamarából.** A nagyvárad-i ügyvédi kamara dr Kádár Eleket Nagyvárad, dr Mihály Szalvátort Vaskóhi székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

* **Tolvaj inas.** Mészáros Gyuláné kovácmester felesége a Nagypiac-téren felismerte Bogyó Lőrinc 19 éves volt inasát, aki férje csizmáját ellopta és megszökött. Károsult által figyelemzett rendőrszem Bogyó Lőrincet előállította a rendőrkapitányi hivatalhoz, ahol lezárták s ellene az eljárást folyamatba tették. Bogyó Lőrincnek valószínűleg nem ez volt az első stiklije, mert panaszos állítása szerint 8 többször eldicsekedett azzal, hogy budapesti tartózkodása alatt sétatereken uri nők aranyláncait többször letépte s azokkal elmenekült.

* **Mulatozás közben.** Pyika Péter szürszabó vásár befejezte után áldomást ment inni a Leitmann-féle kormcsmába, ahol hozzá csatlakoztak Faur János, Kuk József és Krizsán Mitru napszamosok. Mulatozás közben Nyika becsipeft, amit Faur János arra használt fel, hogy távozás alkalmával Nyika Péter mellényzsebében levő bőrmadzagra erősített pénztárcáját levágta és ellopta. A pénztárcában 80 korona készpénz volt, amelyet a jómadarak nagyrészen elköltöttek. A rendőrség a panasz folytán a nyomozást folyamatba tette és Kuk Józsefet és Faur Jánost letartóztatta. A tetteseknél azonban már csak 15 korona készpénz volt. A harmadik társ, aki a lopott összegből 10 koronát kapott, még ez ideig nem került kézre.

* **Államsegély a tüdőbetegeknek.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a nagyvárad-i tüdőbetegek rendelkezésére részére 8000 korona államsegélyt utalt ki a nagyvárad-i kir. adóhivatalnál.

* **Meglopott kapitány.** Miskolci rendőrkapitányság értesítése szerint ismeretlen tettes besurrott Sztrida Gyula hu zárkapitány nyitott szokájába és a szekrényből ellopott egy hosszú női arany láncot 200 korona, egy lóhere alakú kis arany mellűt 40 korona, egy opál kövű arany mellűt 80 korona, egy 3 gyémánt kövű diszitett női arany mellűt 80 korona és egy drb. türkisszel és gyönggyel diszitett arany mellűt 80 korona értékben s ezenkívül ezüst evő eszközt 56 korona értékben. A rendőrség az ellopott ékszerek kézrekerítése céljából a nyomozást folyamatba tette.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, hogy Szentpály Kálmán m. kir. kincstári erdőfőmérnök élete legszebb idejében alig 44 éves korában hosszas szenvedés után tegnap elhunyt. Temetése holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz Dobresten.

* **Kié az aranylánc?** A rendőrség letartóztatta Opris György 15 éves parasztfiút, aki egy helybeli órasüzletben egy aranyláncot kínált eladásra és amelynek szerzését igazolni nem tudta. A rendőrség ezután hívja fel az óralánc tulajdonosát, hogy kellő igazolás mellett a rendőrkapitányi hivatal bünyügyi osztályánál jelentkezzék.

* **Adomány a tüdőbetegek javára.** Farkas Mártonné, sz. Sonnenfeld Felice és Incze Lipótné, sz. Sonnenfeld Hedvig édesapjuk dr Sonnenfeld Zsigmond emlékére a nagyvárad-i tüdőbeteg gyógy- és üdülőhely javára 1000 korona alapítványt tettek, amelyért hálás köszö-

netét mond Fetszer Antal püspök egyesületi elnök.

* **A vásár tolvaj szövetsége.** Nagyvásár alkalmával egy 7 tagból álló részben férfiakból, részben nőkből álló konso'cium alakult azon célból, hogy a ki mit tud azt lop s a lopott tárgyakon vásár után megosztoznak. A rendőrség a társaság két vezetőjét Tóth Bálintné nagylétai lakost és Dorsánszky Károly napszámot letartóztatta s náluk egy egész csomó vásári holmit talált, amelyeket különböző helyekről szedtek össze. Eddigi beismerésük szerint 8 helyről loptak különböző ruhásműket. A rendőrség a tolvaj társaság tagjai után is nyomoz.

* **Elveszett ökrök.** Goldféder Sámuel jelentette tegnap a rendőrségen, hogy tegnap délelőtt a Baromvásártéren két ökre elveszett. Egyik ökrör 4 éves veres színű, bal farán fehér folt. Hátán és farkán fehér. A másik ökrör szintén veres, háta és farka fehér.

* **A Royal kávéházban** ma és holnap *Magyary Imre* országoshírű debreceni cigányprimás 16 tagból álló bandájával haagversenyez.

x Finom uri fehéremű és minden uri divat és kalap újdonság megérkezett

Róth M. utóda cégnél.
Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x Bémer-tér 3. sz. alá költözttem. Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó *villamos és gáz világítási* vezetékek, lakások, szállodák, iskolák *jelző csengő, telefon* berendezéseit, *uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak* részére saját üzemű *dinamó* berendezéseket, villámhári ók: t — Raktáron tartok *villamos motorokat*, iv, izzó és Wolfram féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — *Költségvetés* díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — *Telefon 556.*

x A Lloyd kávéház modernül berendezett helyiségében március hó 13, 14, 15 és 16 án a következő érdekes mozgatókép újdonságok lesznek bemutatva: 1. Kellerman amerikai uszó bajnoknöje. 2. Festő bóröndje. 3. Híjókötél gyártás. 4. Szerelem vakt. 5. Sítán lovagja. 6. Főnyeremény. 7. Világi családás. 8. Laucelot és Etiana *Belépti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor — Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehéremű cikkeken **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatosabb kalapok és divatickek kaphatók.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Ördög.
Csütörtök: Lili.
Péntek: Vig özvegy.
Szombat: Szerencse malac.
Vasárnap este: Rip-rip.

Kuruc Feja Dávid A színház dr *Fényes Samunak* meglehetősen unalmas kurucdarabjával ünnepekte március idusát. A más-kor szokásos alkalmi szavaltat ezuttal elmaradt, ahelyett a darab kezdetén a Himnusz-t énekelték. Az előadása a jobbak közé tartozott.

Az Ördög Molnár Ferenc darabja. Az Ördög kerül ma este színpadra a Szigligeti-színházban. A címszerepét Sik Rezső fogja ját-

szani, színházunkban ezuttal először. Fokozza az előadás iránti érdeklődést. H. Körösi Juci, Sinkó Giza és Fenyő Emil fellépte, kik szintén ujak e darabban és nagy várakozás előzi meg E. Kovács Mariskát, akin k híres pompás alakítása az Ördög ingadozó szépségszonya.

Lili Holnap, csütörtökön este a mindig kedves, bájos operett, a Lili kerül színpadra. Azok közül az örökké fiatal, soha meg nem fakuló operettek közül való ez, amelyet mindig szívesen vesz a színházjáró közönség s amelynek szépségeiben nem lehet elaget gyönyörködni. Az operett címszerepét Zsigmondi Anna játssa s fellép az egész operett személyzet.

Ujházy Ede Nagyváradon. A Szigligeti színház igazgatósága igazán sok élvezetet hozó eseménnyel lepi meg a színház közönséget. E hó 21, 22, 23. és 24-ik napján ugyanis érdekes, nagyszerű vendégművésze lesz a színházunk. Ujházy Ede, ki már évek óta nem volt Nagyváradon, most négy estére jön s eljásza négy legszebb parádés szerepét. A Titok, a Constantin abbé, a Pont Biquet család és a Sári bíró főszerepeit játssa el. Az igazgató, bár áldozat árán, mintegy kedveskedni kívánva a színház törzspublikumának; a művész három első felléptét bérletben tartja s csupán az utolsó est, s Sári bíró előadása lesz béletszűnetes.

Luxemburg grófja. Talán még sohasem készültek operett bemutatására foly nagy gondtal és bőkezűséggel, mint a Luxemburgi gróf premierjére. Erdélyi Miklós igazgató Lehár e diadalmas, pompás új operettjét ritka fényvel és pazar díszel állítja ki. Mint eláruhajjuk, a második és harmadik felvonás díszletei és kiállításai közel 8000 koronába kerültek, ami egy vidéki színháznál tekintélyes áldozatkészséget jelent. Így természetesen oly káprázatos fényvel kerül a darab színpadra Nagyváradon, amire vidéken példa nem volt. A bemutatató napja már közel van, de az igazgatóság még mindig nem árulja el a színházi szenzáció dátumát.

Sasfiók félhelyárrakkal. Vasárnap délután Edmond Rostand annyi diadalmas előadást ért nagyhatású darabja, a Sasfiók kerül színpadra. E pompás kiállítású darab ezuttal természetesen félhelyárrakkal megy.

TÁVIRATOK.

A francia kongregáció sikkasztói.

Páris, március 15. A rendőrség tegnap délután házkutatást tartott Koutot gencalógusnál, akit a letartóztatott Duez megbízott, hogy kutasson ki olyanokat, akik a likvidálandó brtokokra öröklési igényeket támaszthatnának. Duez arra törekedett, hogy ilyeu módon lehető sok jövedelmező pert tegyen folyamatba.

Takács Zoltán.

Budapest, március 15. A hirhedt pénzhamisító megint hazajön. A zürichi rendőrség már mindentéle intézkedést megtett arra nézve, hogy kiadja, de nem határozott még arról, hogy melyik államot, a magyart, vagy az angliust-e ajándékozza meg Takács Zoltánnal. A főkapitányságon azt hiszik, hogy Magyarország kapja meg a drága jövevényt.

ZENE.

A vasárnapi hangverseny. Városszerte a legnagyobb érdeklődés nyilvánul a zenepártoló társaság vasárnapi hangversenye iránt, amely olyan hatalmas, izgató szenzációja lesz zenei életünknek, amit a világvárosok közönsége is megirigyelhet a nagyváradiaktól. A mi publikumunk előtt valóban nem kell fejtegetni minő nagy jelentősége van egy olyan zenei eseménynek, amelynek keretében a legnagyobb hírű magyar művészeket *Dohányi Ernőt* és *Földes Arnoldot* ünnepeljük. A két nagy művész Európaszert: diadalt aratott műsorát mutatja be Nagyváradon a Vigadó nagytermében rendezendő koncerten, amelyre Vidor Manonál már csak korlátozott számban kaphatók jegyek.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátözsde határidői.

Budapest, márc. 15.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdözsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	289.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értékdözsde 1910. márc. 15.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	115.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—
1860. osztr. állam rcsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02
Német birodalmi marka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyeresemény rcsjegy kölesön	93.95
Tisza-sz. ab. és szegedi rcsjegy kölesön	40.90

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Melville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

15

Egyik ily alkalommal történt, hogy lovainak orrát egy ilyen kécszemű kamasznak egészen a feje fölé kellett megrántani, ki egyik utcai csatornától a másikhoz futott, feledve a szélyt, melynek magát kiteszi, vagy attól elkábulva a királyné, mert ez mindjárt XV. Lajos halála után volt, egy pillanatra azt hitte, hogy a gyerekek vége van s megelégedésében a fölé, hogy az megmenekült, fölvette a kocsijába és el akarta őt vinni, midőn egy öreg asszony kifutott a szomszédházból bocsánatkéréssel, titakozással és sopánkodással tele.

Ő felsége fogadkozott, hogy e fiút a sors neki szánta, mivel nincs saját gyermeke.

— Hol van az ő anyja? kérdé.

— Hej biz, Madame, ő meghalt a mult télen! volt a válasz.

— Mitől halt meg?

— Éhségtől, felséged.

A királyné könnyekre fakadt s a nép éljenzett.

— Akkor hát én magamra vállalom, hogy felneveléséről gondoskodom, — szót Mária Antoinette és magával vitte Versaillesbe a kis piszkos suhancot, ki elvitele ellen hevesen protestált, kézzel-lábbal kapálódzva orditva.

Ő csakhamar kibékült sorsával s a királyné nagyon megszerette a kis Jacques-et, mint őt nevezé. Saját házában nekedett fel és képeztetett ki s nem is hagyá ezt el előbb, míg a királynénak magának nem lettek gyermekei s elég nagyra nem nőttek, hogy az ő helyét pótolják, mikor is elbocsátatott gazdagon megajándékozva, hogy jövőjéről kényelmesen gondoskodva volt.

Hogy ő mindezt néhány hónap alatt elkölté és Páris vékeibe és kicsapongásaiba merült, ez csak az ő hibája volt. Egy tékozló, még ha tönkre jut is, nem mindig elégedetlen, de kivétel nélkül háládatlan, Arnold Jacques mindkettő volt. A természettől meglepő külsővel megáldva s még hozzá olyan könnyen pergő nyelve volt, mely ékesszólásnak is beillt; még Franciaországban is, a hol pedig az mindennapi.

Igy ő vezérszerepre vergődhetett a titkos társulatokban és forradalmi klubokban, melyek a társadalmi felszín alatt titkos tüzzel lappangtak és pénzzé tette szájaskodását, az ilyen fizetett demagógok módja szerint, kik a becsületes népet, mely őket táplálja, tévutra vezetik az által, hogy magukat hazafiaknak nevezik. Hamizatos szavak, merész fenyegetések, piszkos hasonlatok szolgálnak fegyverekül és ezekkel nagy bátran tudnak bánni, míg a boldondá tetteknek hagyják a lándzsát, puskát barikádot. Azok az emberek, a kik teleszájjal dicsekesznek, hogy fészek a hazáért meghalni és pazarul bánnak mások életével, rendszerint elég gondosan őrzik a saját bőrüket.

Egy beszédet kelle csattanósan bevégeznie, melyben a gyilkolást, anarchiát, forradalmat, szabadoncságot és zavart a szabadság szent nevében hirdeté, midőn Armand felkiáltott: »Eljött az idő, hogy az európai hatalmaknak egy leckét adjunk és megvetéssel egy király fejét dobjuk a lábai elé»

E frázis legalább is ezer frankot jövedelmezhetett neki havonként s ő azonnal a kezdeményezők közt Coupe-téte néven volt ismeretes. A párisi titkos bizottság egy rendelete most a vidékre is elvitte a lázadás lángját és Rambouillet erd-jében egy kovács szerény műhelye képezé a műveletek központját. A parasztok tátott szájjal hallgatták. Ugy tetszett

nekik, mintha egy új világ támadt volna fel előttük, egy oly világ, melyben nem lesz robot, munka, boszantó adózás, hanem h béurri előjogok, hol az emberek maguk fogják elvezni saját szorgalmuk eredményét s hol, mint Navarrai Henrik óhajta, minden füstölő kis kunyhóban »tyuk lesz a f zékban»

Ámbár a nemesség zsarolásaitól sokat szenvedett a parasztság, de azért ez még nem volt megérve oly erőszakoskodásokra, mint a társaik a városokban; de nem egy erős fausi, Coupe-téte hallva, ő-szehuzta szemöldökét és keresztbe tonta izmos karját, miatt elgondolkozott azon, hogy ha ez az ember igazat mond, akkor bizonyára érdemes volna megtenni azt a csapást, ely őket mindnyájukat egész jövedő életükre fölszabadítana.

(Folyt. köv.)

Dr. PUSZKOS ZSÓKA

Végre tiszta

„Endlich rein“

a legtökéletesebb és legmeszebb menő egészségügyi és kozmetikus követelményeknek megfelelő mosdópép. Dobozban, tubusban. Fogpasztának is használható. (Törv. védve.) A „Végre tiszta“ („Endlich rein“) jó hatással van a bőrre, élénkíti, és már rövid idei használat után lágyá és gyöngéddé teszi. Használatban olcsó, mint mosdó- és fürdőszappan fölülmulthatatlan, az előkelő toalett asztalnak és a családnak is ideális használati szere. Tubusban csomagolva orvosnak, utazónak és sportembernek különösen ajánlható.

Vegyszeti gyár: Bucher, Wien
I. Himmelpfortgasse 17.
Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza. Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát újonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig lezállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt áron biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny szolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelttel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Garçon-lakás,

mely áll két szoba, előszoba és fürdőszobából (hozzátartozó láspince és padlárésszel) a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara székházában május hó 1-től kiadó. Értekezhetni ugyanott a kamara titkárával.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról *három millió koronára* leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek *elővételi joggal bírnak* olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított *440 korona árban*, részükre fentartatik. *E vételárban már a bélyeg- és kiállítási díj belefoglaltatik.*

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos kamattal fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi *március első napjáig* gyakorolják ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények *450 korona árban* lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alaptőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz esatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatkak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1910 január 30.

**Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.**

*Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön
bánja,
Ha Fernolendit NIGRIN-jét nem
használja.*

Kis szőlők

legfinomabb csemege és borsfajokkal beültetve felholdas és negyedholdas részletekben is **eladó k.**

Ez a terület *kertföldröknek, villatelleknek és házhelyeknek* is alkalmas mert közvetlen a város mellett fekszik. *Be van kerítve és bővizű kuttal ellátva.*

Értekezni lehet Körös utca 43 sz. alatt.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca 4. szám.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh hentesnél szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu-pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásármegkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 ft 50 kr.

Téli idényre

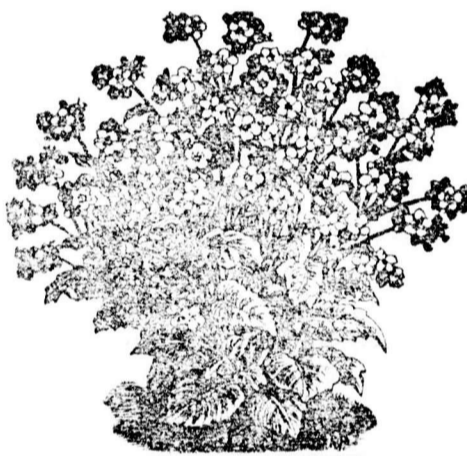
theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1850.

Alapított 1850.

Van szereném a n. é. gazdaközönségnek ajánlani

a legkitünőbb

: vetőmagvaimat. :

Valódi eredeti kitüntetett

takarmányrépa-fajokat.

Obendorfi kerek sárga;

Mamuth óriás hosszú vörös, eckendorfi olajbogyó sárga palackalaku hosszú.

Államilag vizsgált. arankamentes, magyar lucerna, stíriai vörös lóhere. Pázsit diszmű vegyületek.

Angol perje, nyhar, búkköny, paprikaköles, cukor-cirok, kendermag, kék mák, dió, dug hagyma.

Gazdálkodó és kereskedő urak figyelmét felhívom jutányos áramra

Legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb készséggel várva maradok kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a »Zöld Koszoru«-hoz. Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek, csomagolási költség nélkül.

Egyszeri használat meggyőző mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, **MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET**, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

míndig egyenlő minőségben lesz elő-álítva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít **IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.**

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

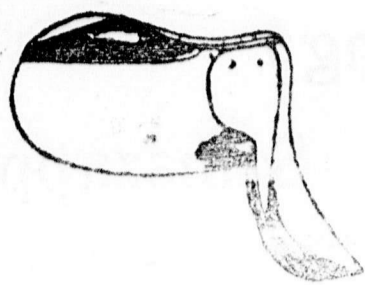
Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

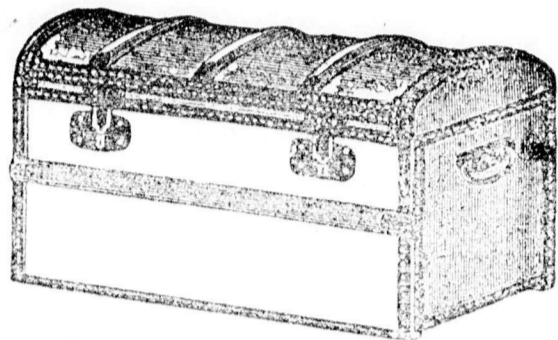
Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretvaszappan stb.) valamint **KÓKUSZZSIR, CSÓ és LEVESTÉSZTÁK** a legkisebb mennyiség vételénél is **EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.**

LORINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Szín izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenféle izzólámpa különlegességek, fényképező- és z-lámpák, ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lévőtől 12 lévőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénbalek szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi esengéket és telefonokat. Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Marsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

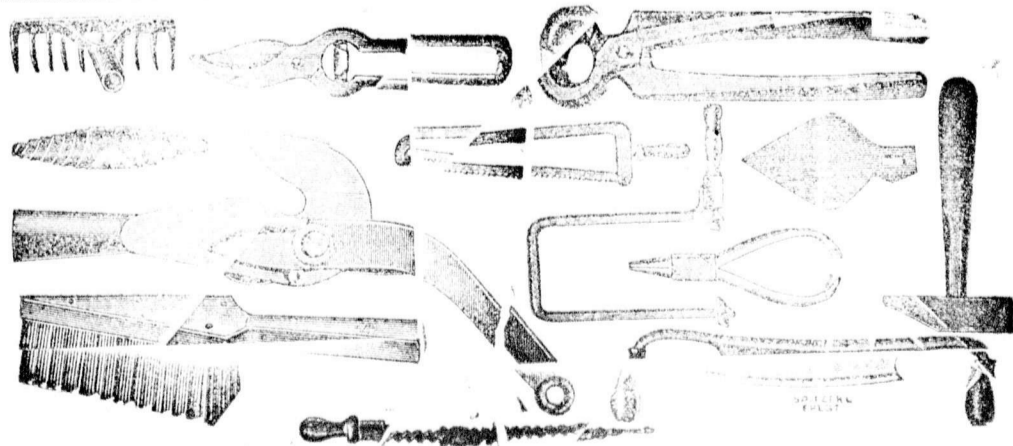
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral vagy márvány lappal

és sulyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. löporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.